

# Komentaras

2014 08 21

## Apdirbamoji pramonė nepraranda pagreičio, bet ateitis gąsdina

Statistikos departamento duomenimis, Lietuvos apdirbamosios pramonės produkcija šių metų liepos mėn. buvo 3,9 proc. didesnė nei prieš metus. Tačiau atmetus rafinuotų naftos produktų gamybos įtaką, kurios svoris bendrojoje apdirbamosios pramonės produkcijoje yra ženklus ir iškraipo jos dinamiką, augimas siekė net 9,6 proc. Šių metų sausio-liepos mėn. apdirbamosios gamybos produkcija be rafinuotų naftos produktų padidėjo 9 proc. palyginti su atitinkamu laikotarpiu prieš metus.

Sparčiausiai šiomet augusios apdirbamosios pramonės šakos – vaistų gamyba, variklinių transporto priemonių, priekabių ir puspriekabių gamyba, tekstilės, metalo gaminių ir baldų pramonės šakos, medienos, kompiuterinių, elektroninių ir optinių gaminių gamyba.

Džiugina tai, kad antrąjį ketvirtį atsigavo chemijos pramonė. Tai lėmė ne tik didesnės chemijos įmonių apšukos, bet ir palanki palyginamoji bazė - šios pramonės šakos problemos, susijusios su Rusijos ir Baltarusijos trąšų gigantų konfliktu, prasidėjo pernai metų pirmoje pusėje. Šiai šakai atsigaunant, pirmąjį ketvirtį stebėtą nuosmukį pakeitė dviženklė plėtra. Tuo tarpu metus stulbinančiu augimu pradėjusi statybinių medžiagų gamyba praranda pagreitį. Tai susiję su nekilnojamojo turto euforijos išsivėpimu ir nuosaikiau vertinamomis šio ūkio sektoriaus perspektyvomis.

Pramonės autsaiderių gretose vis dar tūno tokios apdirbamosios gamybos šakos, kaip pagrindinių metalų gamyba, prastos laivų statyklų būklės žemyn tempiama kitų transporto priemonių gamyba, odos dirbinių gamyba ir rafinuotų naftos produktų gamyba. Pastarosios dinamika atspindi itin sudėtingą Lietuvos gigantės „Orlen Lietuva“ situaciją.

Nors pirmaisiais šių metų mėnesiais pramonės įmonių vadovų apklausos rodė gerėjančias sektoriaus nuotaikas tiek vertinant gamybos apimtį, tiek planuojamą eksporto srautą, tačiau pramonės lūkesčių rodiklis krito jau ketvirtą mėnesį iš eilės. Tai lėmė geopolitinė įtampa Ukrainoje ir to pasėkoje vykęs Rytų-Vakarų „apsišaudymas“ ekonominėmis sankcijomis.

Lietuvos apdirbamajai pramonei situacija tarptautinėse rinkose yra itin aktuali, nes tai viena labiausiai į išorę orientuotų veiklų, eksportuojanti apie du trečdalius pagamintos produkcijos. Šiuo metu vėl tenka mūsų eksportuotojams rimtai persvarstyti savo eksporto rinkų struktūras ir karštingai imtis naujų geografinių krypčių paieškų. Tai daro ne tik tiesiogiai nuo sankcijų nukentėję rinkos dalyviai, bet ir kiti, dirbantys su Rytų rinkomis, nes jų rizika išaugo ne procentais, o kartais.

Nuo Rusijos maisto produktų draudimo jau stipriai nukentėjo Lietuvos pieno ir mėsos produktų pramonės atstovai. Rusijos sankcijos Lietuvą palietė skaudžiausiai ES, vertinant tiek santykiniais, tiek absoliutiniais dydžiais. Sankcionuotos prekės sudaro 1,5 proc. viso lietuviškos kilmės eksporto. Pieno ir mėsos produkcijos svoris jame didžiausias – atitinkamai 66 proc. ir 21 proc.

Ir nors Rusijos svoris visame lietuviškos kilmės eksporte nėra itin didelis – 2013 m. šiai rinkai teko 7,1 proc. visų lietuviškos kilmės prekių, tačiau geopolitiniai neramumai bei ekonominės sankcijos gadina vartojimo apetitą kartinėse Lietuvos eksporto rinkose bei šalies viduje. Tad antrasis pusmetis Lietuvos pramonininkams bus kupinas iššūkių ir įtampų.

**Indrė Genytė-Pikčienė**

Vyriausioji analitikė

Mob. tel.: +370 620 78373

Ekonominių tyrimų padalinys | Rinkų tarnyba